

Uklart, om en væрге kan klage over afslag på magtanvendelse

19. december 2016

En mand, som var væрге for sin mentalt retarderede datter, ønskede, at datteren skulle udstyres med GPS, så hun ikke forsvandt fra sin institution. Farens ønske blev afvist af kommunen, og han fik senere at vide af Ankestyrelsen, at han ikke kunne klage over dette. Ankestyrelsen mener nemlig, at servicelovens klageregulering skal fortolkes sådan, at man som væрге godt kan klage over, at der *anvendes* magt, f.eks. i form af GPS – men ikke over, at der *ikke* anvendes magt.

Ombudsmandens undersøgelse viser, at det er uklart, hvordan klagereguleringen skal fortolkes, så ombudsmanden har ikke grundlag for at kritisere Ankestyrelsens retsopfattelse. Han har i stedet sendt spørgsmålet videre til Børne- og Socialministeriet og orienteret Folketinget, så der kan blive taget stilling til, om det skal afklares via lovgivning. I mellemtiden kan Ankestyrelsen fastholde sin praksis.

”GPS-alarmer kan i mange tilfælde være udtryk for omsorg, f.eks. hvor en væрге ønsker at beskytte et familiemedlem ved at foreslå en alarm. Derfor er det et centralt spørgsmål, om man som væрге har mulighed for at klage, hvis en kommune afslår en sådan magtanvendelse. Det er vigtigt, at loven er klar på det punkt”, siger Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

Ombudsmanden har bedt om at blive underrettet om resultatet af ministeriets overvejelser.

Ombudsmandens udtalelse i sagen kan læses her.

For yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Afdelingschef Morten Engberg, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

Service_loven

- En kommunalbestyrelse kan efter service_loven træffe afgørelse om at bruge personlige alarm- eller pejlesystemer (GPS) over for en person i en afgrænset periode, når:
 - der er risiko for, at personen ved at forlade bo- eller dagtilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og
 - forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.
- Hvis personen ikke selv er i stand til at klage, kan en ægtefælle, en pårørende, en værge eller en anden repræsentant klage til Ankestyrelsen over afgørelsen om GPS.
- Det er imidlertid ikke klart, om der både kan klages over, at kommunen har besluttet at anvende en GPS, og over, at kommunen har afvist at anvende en sådan. Det er dette spørgsmål, som ombudsmanden nu sender videre til Børne- og Socialministeriet.

Omsorgsdilemmaet i tidligere sager

- Ombudsmanden er også i andre sager stødt på tilfælde, hvor lovgivningens regler om magtanvendelse støder sammen med et ønske om at udvise omsorg over for borgerne.
- I ombudsmandens temarapport fra 2015 om enkeltmandsprojekter konkluderede ombudsmanden bl.a., at der opstår dilemmaer for de ansatte i deres bestræbelser på at yde borgerne den bedste behandling, typisk fordi lovgivningen ikke giver mulighed for, at de ansatte med magt kan gennemføre tiltag, der kan være i borgerens interesse.

Ombudsmands_loven

- Hvis ombudsmanden i særlige tilfælde bliver opmærksom på mangler ved den gældende lovgivning, skal han efter ombudsmands_lovens § 12, stk. 1, give Folketinget og den relevante minister meddelelse om dette.
- § 12, stk. 1, fortolkes i praksis sådan, at ombudsmanden giver en sådan meddelelse, hvis han bliver opmærksom på f.eks. uklarheder i lovgivningen.